

ZAKON O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA OD JAVNOG ZNAČAJA*

I. Osnovne odredbe

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se prava na pristup informacijama od javnog značaja kojima raspolažu organi javne vlasti, radi ostvarenja i zaštite interesa javnosti da zna i ostvarenja slobodnog demokratskog poretka i otvorenog društva.

Radi ostvarivanja prava na pristup informacijama od javnog značaja kojima raspolažu organi javne vlasti, ovim zakonom ustanovljava se Poverenik za informacije od javnog značaja (u daljem tekstu: Poverenik), kao samostalan državni organ, nezavisan u vršenju svoje nadležnosti.

Informacija od javnog značaja

Član 2.

Informacija od javnog značaja, u smislu ovog zakona, jeste informacija kojom raspolaže organ javne vlasti,

* Zakon je objavljen u „Službenom glasniku Republike Sjije“, br.120/2004.

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

nastala u radu ili u vezi sa radom organa javne vlasti, sadržana u određenom dokumentu, a odnosi se na sve ono o čemu javnost ima opravdan interes da zna.

Da bi se neka informacija smatrala informacijom od javnog značaja nije bitno da li je izvor informacije organ javne vlasti ili koje drugo lice, nije bitan nosač informacija (papir, traka, film, elektronski mediji i sl) na kome se nalazi dokument koji sadrži informaciju, datum nastanka informacije, način saznavanja informacije, niti su bitna druga slična svojstva informacije.

Organ javne vlasti

Član 3.

Organ javne vlasti (u daljem tekstu: organ vlasti) u smislu ovog zakona jeste:

- 1) državni organ, organ teritorijalne autonomije, organ lokalne samouprave, kao i organizacija kojoj je povereno vršenje javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: državni organ);
- 2) pravno lice koje osniva ili finansira u celini, odnosno u pretežnom delu državni organ.

Zakonske pretpostavke o opravdanom interesu

Član 4.

Smatra se da opravdani interes javnosti da zna, iz člana 2. ovog zakona, postoji uvek kada se radi o informacijama kojima raspolaže organ vlasti koje se odnose na ugrožavanje, odnosno zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, a ako se radi o drugim

informacijama kojima raspolaže organ vlasti, smatra se da opravdani interes javnosti da zna, iz člana 2. ovog zakona postoji, osim ako organ vlasti dokaže suprotno.

Sadržina prava na pristup informacijama od javnog značaja

Član 5.

Svako ima pravo da mu bude saopšteno da li organ vlasti poseduje određenu informaciju od javnog značaja, odnosno da li mu je ona inače dostupna.

Svako ima pravo da mu se informacija od javnog značaja učini dostupnom tako što će mu se omogućiti uvid u dokument koji sadrži informaciju od javnog značaja, pravo na kopiju tog dokumenta, kao i pravo da mu se, na zahtev, kopija dokumenta uputi poštom, faksom, elektronskom poštom ili na drugi način.

Načelo jednakosti

Član 6.

Prava iz ovog zakona pripadaju svima pod jednakim uslovima, bez obzira na državljanstvo, prebivalište, boravište, odnosno sedište, ili lično svojstvo kao što je rasa, veroispovest, nacionalna i etnička pripadnost, pol i slično.

Zabrana diskriminacije novinara i javnih glasila

Član 7.

Organ vlasti ne sme stavljati u bolji položaj nijednog novinara ili javno glasilo, kada je više njih uputilo zahtev,

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

tako što će samo njemu ili njemu pre nego drugim novinarima ili javnim glasilima omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja.

Ograničenja prava

Član 8.

Prava iz ovog zakona mogu se izuzetno podvrći ograničenjima propisanim ovim zakonom ako je to neophodno u demokratskom društvu radi zaštite od ozbiljne povrede pretežnijeg interesa zasnovanog na ustavu ili zakonu.

Nijedna odredba ovog zakona ne sme se tumačiti na način koji bi doveo do ukidanja nekog prava koje ovaj zakon priznaje ili do njegovog ograničenja u većoj meri od one koja je propisana u stavu I. ovog člana.

II. Isključenje i ograničenje slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja

Život, zdravlje, sigurnost, pravosuđe, odbrana zemlje, nacionalna i javna bezbednost, ekonomska dobrobit zemlje i tajna

Član 9.

Organ vlasti neće tražiocu omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja, ako bi time:

- 1) ugrozio život, zdravlje, sigurnost ili koje drugo važno dobro nekog lica;

- 2) ugrozio, omeo ili otežao sprečavanje ili otkrivanje krivičnog dela, optuženje za krivično delo, vođenje pretkrivičnog postupka, vođenje sudskog postupka, izvršenje presude ili sprovođenje kazne, ili koji drugi pravno uređeni postupak, ili fer postupanje i pravično suđenje;
- 3) ozbiljno ugrozio odbranu zemlje, nacionalnu ili javnu bezbednost, ili međunarodne odnose;
- 4) bitno umanjio sposobnost države da upravlja ekonomskim procesima u zemlji, ili bitno otežao ostvarenje opravdanih ekonomskih interesa;
- 5) učinio dostupnim informaciju ili dokument za koji je propisima ili službenim aktom zasnovanim na zakonu određeno da se čuva kao državna, službena, poslovna ili druga tajna, odnosno koji je dostupan samo određenom krugu lica, a zbog čijeg bi odavanja mogle nastupiti teške pravne ili druge posledice po interese zaštićene zakonom koji pretežu nad interesom za pristup informaciji.

*Informacija od javnog značaja u posedu organa vlasti
koja je već dostupna javnosti*

Član 10.

Organ vlasti ne mora tražiocu omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja, ako se radi o informaciji koja je već objavljena i dostupna u zemlji ili na internetu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, organ vlasti će u odgovoru na zahtev označiti nosač informacije (broj slu-

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

žbenog glasila, naziv publikacije i sl), gde je i kada tražena informacija objavljena, osim ako je to opštepoznato.

Osporavanje objavljene informacije od strane organa vlasti

Član 11.

Ako organ vlasti ospori istinitost ili potpunost informacije od javnog značaja koja je objavljena, saopštiće istinitu i potpunu informaciju, odnosno omogućiće uvid u dokument koji sadrži istinitu i potpunu informaciju, osim u slučajevima iz čl. 9. i 14. ovog zakona.

Razdvajanje informacija

Član 12.

Ako tražena informacija od javnog značaja može da se izdvoji od ostalih informacija u dokumentu u koje organ vlasti nije dužan tražiocu da omogući uvid, organ vlasti omogućiće tražiocu uvid u deo dokumenta koji sadrži samo izdvojenu informaciju.

Zloupotreba slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja

Član 13.

Organ vlasti neće tražiocu omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja ako tražilac zloupotrebljava prava na pristup informacijama od javnog značaja, naročito ako je traženje nerazumno, često, kada se ponavlja zahtev za istim ili već dobijenim informacijama ili kada se traži preveliki broj informacija.

Privatnost i druga prava ličnosti

Član 14.

Organ vlasti neće tražiocu omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja ako bi time povredio pravo na privatnost, pravo na ugled ili koje drugo pravo lica na koje se tražena informacija lično odnosi, osim:

- 1) ako je lice na to pristalo;
- 2) ako se radi o ličnosti, pojavi ili događaju od interesa za javnost, a naročito ako se radi o nosiocu državne i političke funkcije i ako je informacija važna s obzirom na funkciju koju to lice vrši;
- 3) ako se radi o licu koje je svojim ponašanjem, naročito u vezi sa privatnim životom, dalo povoda za traženje informacije.

III. Postupak pred organom vlasti

Zahtev za obaveštenje, uvid, izdavanje kopije i upućivanje

Član 15.

Tražilac podnosi pismeni zahtev organu vlasti za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja (u daljem tekstu: zahtev).

Zahtev mora sadržati naziv organa vlasti, ime, prezime i adresu tražioca, kao i što precizniji opis informacije koja se traži.

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

Zahtev može sadržati i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije.

Tražilac ne mora navesti razloge za zahtev.

Ako zahtev ne sadrži podatke iz stava 2. ovog člana, odnosno ako zahtev nije uredan, ovlašćeno lice organa vlasti dužno je da, bez nadoknade, pouči tražioca kako da te nedostatke otkloni, odnosno da dostavi tražiocu uputstvo o dopuni.

Ako tražilac ne otkloni nedostatke u određenom roku, odnosno u roku od 15 dana od dana prijema uputstva o dopuni, a nedostaci su takvi da se po zahtevu ne može postupati, organ vlasti doneće zaključak o odbacivanju zahteva kao neurednog.

Pristup informacijama organ vlasti dužan je da omogući i na osnovu usmenog zahteva tražioca koji se saopštava u zapisnik, pri čemu se takav zahtev unosi u posebnu evidenciju i primenjuju se rokovi kao da je zahtev podnet pismeno.

Organ vlasti može propisati obrazac za podnošenje zahteva, ali mora razmotriti i zahtev koji nije sačinjen na tom obrascu.

Odlučivanje po zahtevu

Član 16.

Organ vlasti dužan je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, tražioca obavesti o posedovanju informacije, stavi mu na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno izda mu ili uputi kopiju tog dokumenta. Kopija dokumenta je

upućena tražiocu danom napuštanja pisarnice organa vlasti od koga je informacija tražena.

Ako se zahtev odnosi na informaciju za koju se može pretpostaviti da je od značaja za zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno za ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, organ vlasti mora da obavesti tražioca o posedovanju te informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno da mu izda kopiju tog dokumenta najkasnije u roku od 48 sati od prijema zahteva.

Ako organ vlasti nije u mogućnosti, iz opravdanih razloga, da u roku iz stava 1. ovog člana obavesti tražioca o posedovanju informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, da mu izda, odnosno uputi kopiju tog dokumenta, dužan je da o tome odmah obavesti tražioca i odredi naknadni rok, koji ne može biti duži od 40 dana od dana prijema zahteva, u kome će tražioca obavestiti o posedovanju informacije, staviti mu na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, izda mu, odnosno uputi kopiju tog dokumenta.

Ako organ vlasti na zahtev ne odgovori u roku, tražilac može uložiti žalbu Povereniku, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Organ vlasti će zajedno sa obaveštenjem o tome da će tražiocu staviti na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno izdati mu kopiju tog dokumenta, saopštiti tražiocu vreme, mesto i način na koji će mu informacija biti stavljena na uvid, iznos nužnih troškova izrade kopije dokumenta, a u slučaju da ne raspolaže tehničkim sredstvima za izradu kopije, upoznaće tražioca

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

sa mogućnošću da upotrebom svoje opreme izradi kopiju.

Uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju vrši se u službenim prostorijama organa vlasti.

Tražilac može iz opravdanih razloga tražiti da uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju izvrši u drugo vreme od vremena koje mu je odredio organ od koga je informacija tražena.

Licu koje nije u stanju da bez pratioca izvrši uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju, omogućiće se da to učini uz pomoć pratioca.

Ako udovolji zahtevu, organ vlasti neće izdati posebno rešenje, nego će o tome sačiniti službenu belešku.

Ako organ vlasti odbije da u celini ili delimično obavesti tražioca o posedovanju informacije, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, da mu izda, odnosno uputi kopiju tog dokumenta, dužan je da donese rešenje o odbijanju zahteva i da to rešenje pismeno obrazloži, kao i da u rešenju uputi tražioca na pravna sredstva koja može izjaviti protiv takvog rešenja.

Naknada

Član 17.

Uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju je besplatan.

Kopija dokumenta koji sadrži traženu informaciju izdaje se uz obavezu tražioca da plati naknadu nužnih troškova izrade te kopije, a u slučaju upućivanja i troškove upućivanja.

Vlada propisuje troškovnik na osnovu koga organ obračunava troškove iz prethodnog stava.

Od obaveze plaćanja naknade iz stava 2. ovog člana oslobođeni su novinari, kada kopiju dokumenta zahtevaju radi obavljanja svog poziva, udruženja za zaštitu ljudskih prava, kada kopiju dokumenta zahtevaju radi ostvarivanja ciljeva udruženja i sva lica kada se tražena informacija odnosi na ugrožavanje, odnosno zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, osim u slučajevima iz člana 10. stav 1. ovog zakona.

Poverenik prati praksu naplaćivanja naknade i oslobađanja od naknade i upućuje preporuke organima vlasti radi ujednačavanja te prakse.

Stavljanje na uvid i izrada kopije

Član 18.

Uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju vrši se upotrebom opreme kojom raspolaže organ vlasti, osim kada tražilac zahteva da uvid izvrši upotrebom sopstvene opreme.

Organ vlasti izdaje kopiju dokumenta (fotokopiju, audio kopiju, video kopiju, digitalnu kopiju i sl) koji sadrži traženu informaciju u obliku u kojem se informacija nalazi.

Ako organ vlasti ne raspolaže tehničkim mogućnostima za izradu kopije dokumenta u smislu stava 2. ovog člana, izradiće kopiju dokumenta u drugom obliku.

Ako organ vlasti raspolaže dokumentom koji sadrži traženu informaciju na jeziku na kojem je podnet zahtev, dužan je da tražiocu stavi na uvid dokument i izradi kopiju na jeziku na kojem je podnet zahtev.

Prosleđivanje zahteva Povereniku

Član 19.

Kada organ vlasti ne poseduje dokument koji sadrži traženu informaciju, proslediće zahtev Povereniku i obavestiće Poverenika i tražioca o tome u čijem se posedu, po njegovom znanju, dokument nalazi.

Postupanje Poverenika po prosleđenom zahtevu

Član 20.

Po prijemu zahteva Poverenik proverava da li se dokument koji sadrži traženu informaciju na koju se zahtev odnosi nalazi u posedu organa vlasti koji mu je prosledio zahtev.

Ako utvrdi da se dokument iz stava 1. ovog člana ne nalazi u posedu organa vlasti koji mu je prosledio zahtev tražioca, Poverenik će dostaviti zahtev organu vlasti koji taj dokument poseduje, osim ako je tražilac odredio drugačije, i o tome će obavestiti tražioca ili će tražioca uputiti na organ vlasti u čijem posedu se nalazi tražena informacija.

Način postupanja iz stava 2. ovog člana, odrediće Poverenik u zavisnosti od toga na koji će se način efikasnije ostvariti prava na pristup informacijama od javnog značaja.

Ako Poverenik dostavi zahtev organu vlasti iz stava 2. ovog člana, rok predviđen članom 16. ovog zakona počinje da teče od dana dostavljanja.

Ostale odredbe postupka

Član 21.

Na postupak pred organom vlasti primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, a koje se odnose na rešavanje prvostepenog organa, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

IV. Postupak pred Poverenikom

Pravo na žalbu

Član 22.

Tražilac može izjaviti žalbu Povereniku u roku od 15 dana od dostavljanja rešenja organa vlasti, ako:

- 1) organ vlasti, suprotno članu 16. st. 1. i 3. ovog zakona, odbije da obavesti tražioca o tome da li poseduje određenu informaciju od javnog značaja ili mu je ona inače dostupna, da mu stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, da mu izda, odnosno uputi kopiju dokumenta, ili ako to ne učini u propisanom roku;
- 2) organ vlasti, suprotno članu 16. stav 2. ovog zakona, ne odgovori u propisanom roku na zahtev tražioca;
- 3) organ vlasti, suprotno članu 17. stav 2. ovog zakona, uslovi izdavanje kopije dokumenta koji sadrži traženu informaciju uplatom naknade koja prevazilazi iznos nužnih troškova izrade te kopije;

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

- 4) organ vlasti ne stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju na način predviđen članom 18. stav 1. ovog zakona;
- 5) organ vlasti ne stavi na uvid dokument koji sadrži traženu informaciju, odnosno ne izda kopiju tog dokumenta na način predviđen članom 18. stav 4. ovog zakona.

Protiv rešenja Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade Republike Srbije, Vrhovnog suda Srbije, Ustavnog suda i Republičkog javnog tužioca ne može se izjaviti žalba.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom, o čemu sud po službenoj dužnosti obaveštava Poverenika.

Rešavanje Poverenika po žalbi

Član 23.

Na postupak pred Poverenikom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, a koje se odnose na rešavanje drugostepenog organa po žalbi, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

Član 24.

Poverenik donosi rešenje bez odlaganja, a najdocnije u roku od 30 dana od dana predaje žalbe, pošto omogućiti organu vlasti da se pismeno izjasni, a po potrebi i tražiocu.

Poverenik odbacuje žalbu koja je nedopuštena, neblagovremena i izjavljena od strane neovlašćenog lica.

Organ vlasti dokazuje da je postupao u skladu sa svojim obavezama predviđenim ovim zakonom.

Odlučivanje Poverenika u vezi sa merama za unapređenje javnosti rada

Član 25.

Poverenik može po prijavi ili po službenoj dužnosti da donese rešenje kojim utvrđuje da organ vlasti, osim organa iz člana 22. stav 2. ovog zakona, nije izvršio svoje obaveze predviđene ovim zakonom i da mu naloži mere za njihovo izvršenje, pošto prethodno omogućiti organu vlasti da se pismeno izjasni.

Prijava iz stava 1. ovog člana ne može se podneti u slučajevima kada je ovim zakonom predviđeno pravo na žalbu.

Utvrdjivanje činjeničnog stanja od strane Poverenika

Član 26.

Poverenik preduzima radnje za utvrđivanje činjeničnog stanja koje su neophodne radi donošenja rešenja iz čl. 24. i 25. ovog zakona.

Povereniku će, radi utvrđivanja činjeničnog stanja iz stava 1. ovog člana, biti omogućen uvid u svaki nosač informacije na koji se ovaj zakon primenjuje.

Pravni lek protiv rešenja Poverenika

Član 27.

Protiv rešenja Poverenika može se pokrenuti upravni spor.

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

Obaveznost rešenja i zaključaka

Član 28.

Rešenja i zaključci Poverenika obavezujući su.

Izvršenje rešenja i zaključaka Poverenika, u slučaju potrebe, obezbeđuje Vlada Republike Srbije.

V. Izbor, položaj i nadležnost Poverenika

Sedište Poverenika

Član 29.

Sedište Poverenika je u Beogradu.

Izbor

Član 30.

Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština), bira Poverenika na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za informisanje.

Za Poverenika se bira lice s priznatim ugledom i stručnošću u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava.

Poverenik može biti lice koje ispunjava uslove za rad u državnim organima, koje je završilo pravni fakultet i ima najmanje deset godina radnog iskustva.

Poverenik ne može biti lice koje obavlja funkciju ili je zaposleno u drugom državnom organu ili političkoj stranci.

Poverenik se bira za vreme od sedam godina.

Isto lice može biti birano za Poverenika najviše dva puta.

Prestanak mandata

Član 31.

Povereniku dužnost prestaje istekom mandata, na lični zahtev, kad navrši šezdeset pet godina života i razrešenjem.

Odluku o prestanku dužnosti Poverenika donosi Narodna skupština.

Poverenik se razrešava dužnosti ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora, ako trajno izgubi radnu sposobnost, ako obavlja funkciju ili je zaposlen u drugom državnom organu ili političkoj stranci, ako izgubi državljanstvo Republike Srbije ili ako nestručno i nesavesno obavlja posao.

Postupak za razrešenje Poverenika pokreće se na inicijativu jedne trećine narodnih poslanika.

Odbor Narodne skupštine nadležan za informisanje utvrđuje da li postoje razlozi za razrešenje i o tome obaveštava Narodnu skupštinu.

Odbor Narodne skupštine nadležan za informisanje obaveštava Narodnu skupštinu i o zahtevu Poverenika da mu prestane dužnost, kao i o ispunjenju uslova za prestanak dužnosti zbog godina života.

Ako o zahtevu za prestanak dužnosti Narodna skupština ne odluči u roku od 60 dana, smatra se da je istekom tog roka Povereniku prestala dužnost.

U ostalim slučajevima Povereniku dužnost prestaje onog dana koji Narodna skupština navede u svojoj odluci.

Položaj Poverenika

Član 32.

Poverenik je samostalan i nezavisan u vršenju svoje nadležnosti.

U vršenju svoje nadležnosti Poverenik neće tražiti, niti primati naloge i uputstva od državnih organa i drugih lica.

Poverenik ima pravo na platu jednaku plati sudije Vrhovnog suda, kao i druga prava po osnovu rada, u skladu sa zakonom, i pravo na naknadu troškova nastalih u vezi sa vršenjem svoje nadležnosti.

Poverenik se ne može pozvati na odgovornost za mišljenje koje je izneo ili predlog koji je dao u vršenju svoje nadležnosti, a u postupku pokrenutom zbog krivičnog dela učinjenog u vršenju svoje nadležnosti ne može biti pritvoren bez odobrenja Narodne skupštine.

Zamenik Poverenika

Član 33.

Poverenik ima zamenika, koga bira Narodna skupština, na predlog Poverenika.

Poverenik predlaže za svoga zamenika lice koje ispunjava uslove za rad u državnim organima.

Zamenik Poverenika bira se za vreme od sedam godina.

Isto lice može biti birano za zamenika Poverenika najviše dva puta.

Zamenik Poverenika obavlja dužnosti Poverenika u slučaju njegovog odsustva, smrti, isteka mandata, raz-

rešenja, kao i privremene ili trajne sprečenosti Poverenika da vrši svoje nadležnosti.

Zameniku Poverenika prestaje dužnost na način predviđen za prestanak dužnosti Poverenika.

Postupak za razrešenje zamenika Poverenika pokreće se i na inicijativu Poverenika.

Stručna služba Poverenika

Član 34.

Poverenik ima stručnu službu koja mu pomaže u vršenju njegovih nadležnosti.

Poverenik donosi akt, za koji saglasnost daje Narodna skupština, kojim uređuje rad svoje stručne službe. Poverenik samostalno odlučuje, u skladu sa zakonom, o prijemu lica u radni odnos u stručnu službu, rukovođen potrebom profesionalnog i delotvornog vršenja svoje nadležnosti.

Na zaposlene u stručnoj službi Poverenika shodno se primenjuju propisi o radnim odnosima u državnim organima.

Finansijska sredstva za rad Poverenika i njegove stručne službe obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Nadležnost Poverenika

Član 35.

Poverenik:

- 1) prati poštovanje obaveza organa vlasti utvrđenih ovim zakonom i izveštava javnost i Narodnu skupštinu o tome;

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

- 2) daje inicijativu za donošenje ili izmene propisa radi sprovođenja i unapređenja prava na pristup informacijama od javnog značaja;
- 3) predlaže organima vlasti preduzimanje mera u cilju unapređivanja njihovog rada uređenog ovim zakonom;
- 4) preduzima mere potrebne za obuku zaposlenih u državnim organima i upoznavanje zaposlenih sa njihovim obavezama u vezi sa pravima na pristup informacijama od javnog značaja, radi delotvorne primene ovog zakona;
- 5) rešava po žalbi protiv rešenja organa vlasti kojima su povređena prava uređena ovim zakonom;
- 6) obaveštava javnost o sadržini ovog zakona, kao i o pravima uređenim ovim zakonom;
- 7) obavlja i druge poslove određene ovim zakonom.

Izveštaji

Član 36.

U roku od tri meseca od okončanja fiskalne godine, Poverenik podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o radnjama preduzetim od strane organa vlasti u primeni ovog zakona, kao i o svojim radnjama i izdacima.

Pored izveštaja iz stava 1. ovog člana, Poverenik podnosi Narodnoj skupštini i druge izveštaje, kada oceni da je to potrebno.

VI. Mere za unapređivanje javnosti rada organa vlasti

Priručnik za ostvarivanje prava

Član 37.

Poverenik, bez odlaganja, na srpskom jeziku i na jezicima koji su, u skladu sa zakonom, određeni kao jezici u službenoj upotrebi izdaje i ažurira priručnik sa praktičnim uputstvima za delotvorno ostvarivanje prava uređenih ovim zakonom.

U priručniku iz stava 1. ovog člana mora se naročito navesti sadržina i obim prava na pristup informacijama od javnog značaja kao i načini na koji se ova prava mogu ostvariti.

Obaveza je Poverenika da, putem štampe, elektronskih medija, interneta, javnih tribina i na druge načine, upozna javnost sa sadržinom priručnika iz stava 1. ovog člana.

Ovlašćeno lice organa vlasti

Član 38.

Organ vlasti odrediće jedno ili više službenih lica (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) za postupanje po zahtevu za slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Ovlašćeno lice:

- 1) prima zahteve, obaveštava tražioca o posedovanju informacija i obezbeđuje uvid u dokument koji

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

sadrži traženu informaciju, odnosno dostavlja informaciju na odgovarajući način, odbija zahtev rešenjem, pruža tražiocima neophodnu pomoć za ostvarivanje njihovih prava utvrđenih ovih zakonom;

- 2) preduzima mere za unapređenje prakse postupanja sa nosačima informacija, prakse održavanja nosača informacija, kao i prakse njihovog čuvanja i obezbeđenja.

Ako ovlašćeno lice iz stava 1. ovog člana nije određeno, za postupanje po zahtevu nadležan je rukovodilac organa vlasti.

Obaveza objavljivanja informatora

Član 39.

Državni organ, najmanje jednom godišnje, izrađuje informator sa osnovnim podacima o svom radu, koji sadrži naročito:

- 1) opis ovlašćenja, obaveza i organizacione strukture;
- 2) podatke o budžetu i sredstvima rada;
- 3) podatke u pogledu vrsta usluga koje neposredno pruža zainteresovanim licima;
- 4) postupak podnošenja zahteva državnom organu, odnosno ulaganja žalbi protiv njegovih odluka, radnji ili propusta;
- 5) pregled zahteva, žalbi i drugih neposrednih mera preduzetih od strane zainteresovanih lica, kao i

odluka državnog organa povodom podnetih zahteva i uloženi žalbi, odnosno odgovora na druge neposredne mere preduzete od strane zainteresovanih lica;

- 6) podatke o načinu i mestu čuvanja nosača informacija, vrsti informacija koje poseduje, vrsti informacija koje stavlja na uvid, kao i opis postupka podnošenja zahteva;
- 7) imena starešina državnog organa i opis njihovih ovlašćenja i dužnosti, kao i postupaka po kojima oni donose odluke;
- 8) pravila i odluke državnog organa koji se tiču javnosti rada tog organa (radno vreme, adresa, kontakt telefoni, identifikaciona obeležja, pristupačnost licima sa posebnim potrebama, pristup sednicama, dopuštenost audio i video snimanja i sl), kao i svako autentično tumačenje tih odluka;
- 9) pravila i odluke o isključenju i ograničenju javnosti rada državnog organa, kao i njihovo obrazloženje.

Državni organ će zainteresovanom licu, bez naknade, omogućiti uvid u informator, odnosno dati mu primerak informatora, uz naknadu nužnih troškova.

Uputstvo za objavljivanje informatora

Član 40.

Poverenik izdaje uputstvo po kojem se objavljuje informator iz člana 39. ovog zakona i pruža savete, na zahtev državnog organa, u cilju pravilnog, potpunog i blagovremenog ispunjenja obaveze objavljivanja informatora.

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

Održavanje nosača informacije

Član 41.

Organ vlasti će održavati nosače informacija tako da omogućiti ostvarenje prava na pristup informacijama od javnog značaja, u skladu sa ovim zakonom.

Obuka zaposlenih

Član 42.

Radi delotvorne primene ovog zakona, državni organ sprovodi obuku zaposlenih i upoznavanje zaposlenih sa njihovim obavezama u vezi sa pravima uređenim ovim zakonom.

Obuka zaposlenih iz stava 1. ovog člana, obuhvatiće naročito: sadržinu, obim i značaj prava na pristup informacijama od javnog značaja, postupak ostvarivanja ovih prava, postupanje sa nosačima informacija, njihovo održavanje i čuvanje, kao i vrste podataka koje je državni organ dužan da objavljuje.

Podnošenje izveštaja Povereniku

Član 43.

Ovlašćeno lice državnog organa podnosi godišnji izveštaj Povereniku o radnjama tog organa, preduzetim u cilju primene ovog zakona, koji sadrži podatke o:

- 1) broju podnetih zahteva, broju potpuno ili delimično usvojenih zahteva, kao i o broju odbačenih i odbijenih zahteva;

- 2) broju i sadržini žalbi protiv rešenja kojima se odbacuje ili odbija zahtev;
- 3) ukupnom iznosu naplaćenih naknada za ostvarenje prava na pristup informacijama od javnog značaja;
- 4) merama preduzetim u vezi sa obavezom objavljivanja informatora;
- 5) merama preduzetim u vezi sa održavanjem nosača informacije;
- 6) merama preduzetim u vezi sa obukom zaposlenih.

VII. Naknada štete

Član 44.

Organ vlasti odgovara za štetu nastalu time što javno glasilo nije moglo da objavi informaciju pošto mu je neopravdano uskratio ili ograničio prava na pristup informacijama od javnog značaja iz člana 5. ovog zakona, odnosno time što je novinar ili javno glasilo stavljen u bolji položaj suprotno odredbi člana 7. ovog zakona.

VIII. Nadzor

Član 45.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove informisanja.

IX. Kaznene odredbe

Član 46.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj ovlašćeno lice u organu vlasti ako organ vlasti:

- 1) postupi protivno načelu jednakosti (član 6);
- 2) diskriminiše novinara ili javno glasilo (član 7);
- 3) ne označi nosač informacije, gde je i kada tražena informacija objavljena (član 10. stav 2);
- 4) ne saopšti istinitu i potpunu informaciju, odnosno ne omogući uvid u dokument koji sadrži istinitu i potpunu informaciju (član 11);
- 5) tražiocu ne stavi na uvid dokument i ne izradi kopiju dokumenta na jeziku na kojem je podnet zahtev (član 18. stav 4);
- 6) odbije da primi zahtev, ne obavesti tražioca o pose-
dovanju informacije ili ne obezbedi uvid u doku-
ment koji sadrži traženu informaciju, odnosno ne
uputi kopiju dokumenta na odgovarajući način, ne
donese rešenje o odbijanju zahteva i odbije da
pružiti tražiocima neophodnu pomoć za ostvarivan-
je njihovih prava (član 38. stav 2. tačka 1).

Član 47.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu ako državni organ propusti da izradi informator sa propisanim podacima o svom radu (član 39).

Član 48.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj ovlašćeno lice u državnom organu ako propusti da podnese godišnji izveštaj Povereniku o radnjama tog organa, preduzetim u cilju primene ovog zakona, sa propisanim podacima (član 43).

X. Završne odredbe

Član 49.

Organi vlasti imenovaće ovlašćena lica za rešavanje o zahtevima na slobodan pristup informacijama od javnog značaja u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Narodna skupština izabraće Poverenika u roku od 45 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 50.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Prilog 2

PRIMERI OBRAZACA ZA PODNOŠENJE ZAHTEVA I ŽALBI

Primer zahteva za pristup informaciji od javnog značaja

.....
naziv i sedište organa kome se zahtev upućuje

ZAHTEV za pristup informaciji od javnog značaja

Na osnovu člana 15. st. 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS“ br. 120/04), od gore imenovanog organa zahtevam*:

- obaveštenje da li poseduje traženu informaciju;
- uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju;
- kopiju dokumenta koji sadrži traženu informaciju;
- dostavljanje kopije dokumenta koji sadrži traženu informaciju**:
 - poštom
 - elektronskom poštom
 - faksom
 - na drugi način:*** _____

Ovaj zahtev se odnosi na sledeće informacije:

_____.

(navesti što precizniji opis informacije koja se traži kao i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije)

U _____,
dana ____ 200__ godine

Tražilac informacije / ime i prezime

adresa

drugi podaci o tražiocu

potpis

* U kućici označiti koja zakonska prava na pristup informacijama želite da ostvarite.

** U kućici označiti način dostavljanja kopije dokumenta.

*** Kada zahtevate drugi način dostavljanja obavezno upisati koji način dostavljanja zahtevate.

Primer žalbe protiv rešenja o odbijanju pristupa informaciji

.....
 (naziv i sedište prvostepenog organa)

za Poverenika za informacije od javnog značaja

.....
 (sedište Poverenika)

Predmet:

ŽALBA*

(.....)
 ime, prezime, odnosno naziv, adresa i sedište žalioca
 protiv rešenja (.....)

.....
 naziv organa koji je doneo rešenje
 broj _____ od _____ godine, u ___ primeraka.

Navedeno rešenje pobijam u celosti, jer nije zasnovano na Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

Dispozitivom navedenog rešenja, suprotnu članu ____** Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, neosnovano je odbijen moj zahtev. Zato smatram da mi je organ rešenjem o odbijanju zahteva uskratio ustavno i zakonsko pravo na pristup informacijama od javnog značaja.

Na osnovu iznetih razloga, predlažem da se žalba uvaži, te da se poništi rešenje prvostepenog organa i omogući pristup traženoj informaciji.

Žalbu podnosim blagovremeno, u zakonskom roku utvrđenom u članu 22. st. 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

 Podnosilac žalbe / ime i prezime

U _____,

 adresa

dana ____ 200__ godine

 potpis

* Napomena: U žalbi se mora navesti rešenje koje se pobija, naziv organa koji ga je doneo, kao i broj i datum rešenja. Dovoljno je da žalilac izloži u žalbi u kom pogledu je nezadovoljan rešenjem, s tim da žalbu ne mora posebno obrazložiti. U ovom obrascu data je samo jedna od mogućih verzija obrazloženja žalioca kada je prvostepeni organ doneo rešenje o odbijanju zahteva za pristup informacijama.

** Napomena: Navesti član zakona koji je organ vlasti povredio uskraćivanjem pristupa informacijama. Reč je najčešće o odredbama sadržanim u članovima 8-14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, koji se odnose na isključenje i ograničenje prava na pristup informacijama.

Primer žalbe kada se nije odlučivalo po zahtevu (ćutanje uprave)

.....
(naziv i sedište prvostepenog organa)

za Poverenika za informacije od javnog znaĉaja

.....
(sedište Poverenika)

U skladu sa ĉlanom 22. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog znaĉaja podnosim:

ŹALBU

zbog nepostupanja organa (.....) po
naziv organa

zahtevu za pristup informacijama od javnog znaĉaja u zakonski propisanom roku.

Dana _____ podneo sam (.....)
naziv organa kome je podnet zahtev

zahtev za pristup informacijama od javnog znaĉaja, u kome sam od nadležnog organa zahtevao (.....).
navesti podatke o zahtevu i informaciji

U prilogu Vam dostavljam potvrdu o podnetom zahtevu (kopiju zahteva).

Kako je od podnošenja zahteva protekao zakonom propisan rok u kome je organ vlasti bio duŹan da postupi po zahtevu, shodno ĉlanu 16. st. 1. i 3. Zakona, stekli su se uslovi za izjavljivanje Źalbe Povereniku.

.....
Podnosilac Źalbe / ime i prezime

U _____,

.....
adresa

dana ____ 200__ godine

.....
potpis

Primer obaveštenja o obezbeđenju pristupa informacijama

(naziv i sedište organa)

Broj: _____

Datum: _____

Na osnovu člana 16. st. 1. i st. 5. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, postupajući po zahtevu (_____)

ime i prezime podnosioca zahteva

koji sadrži (_____)

opis tražene informacije

O B A V E Š T E N J E

*o stavljanju na uvid dokumenta koji sadrži
traženu informaciju i o izradi kopije*

Postupajući po zahtevu broj _____ koji je podneo (_____), u roku utvrđenom članom

ime i prezime tražioca informacije

16. stav 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, obaveštavamo Vas da dana _____, u vremenu _____, u prostorijama organa možete izvršiti uvid u dokument u kome je sadržana tražena informacija koju ste naveli u zahtevu.

Tom prilikom, na Vaš zahtev biće Vam izdata i kopija dokumenta sa traženom informacijom.

Kopija jedne strane A4 formata iznosi _____ dinara.

Iznos ukupnih troškova izrade kopije traženog dokumenta iznosi _____ dinara i uplaćuje se na žiro račun _____.

Dostavljeno:

1. imenovanom (M.P)

2. arhivi

(potpis ovlašćenog lica
odnosno rukovodioca organa)

ŠEMATSKI PRIKAZ POSTUPKA ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

ZAHTEV
usmeni – pismeni

UDOVLJAVANJE ZAHTEVU

- obaveštenje o posedovanju informacije;
- uvid u dokument sa traženom informacijom;
- izdavanje kopije dokumenta sa traženom informacijom;
- dostavljanje kopije dokumenta poštom ili na drugi način.

**REŠENJE O ODBIJANJU
ZAHTEVA**
ili
ĆUTANJE UPRAVE

**ŽALBA
POVERENIKU**

**REŠENJE
POVERENIKA PO
ŽALBI**

REŠENJE
o usvajanju žalbe

REŠENJE
o odbijanju žalbe

TUŽBA
kojom se pokreće
upravni spor pred
nadležnim sudom
protiv rešenja
Poverenika

SPISAK I ADRESE najvažnijih organa javne vlasti u Republici Srbiji

Najviši državni organi

- Predsednik Republike Srbije – Andrićev venac 1
Narodna skupština Republike Srbije – Kralja Milana 14
Vlada Republike Srbije – Nemanjina 11
Vrhovni sud Srbije – Resavska 42
Ustavni sud Srbije – Nemanjina 26
Republičko javno tužilaštvo – Nemanjina 24

Ministarstva

- Ministarstvo unutrašnjih poslova – Kneza Miloša 101
Ministarstvo finansija – Nemanjina 22-26
Ministarstvo pravde – Nemanjina 22-26
Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu –
Birčaninova 6

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede –
Nemanjina 22-26
- Ministarstvo privrede – Kralja Milana 16
- Ministarstvo rudarstva i energetike – Kralja Milana 36
- Ministarstvo za kapitalne investicije – Nemanjina 22-26
- Ministarstvo trgovine, turizma i usluga – Nemanjina 22-26
- Ministarstvo za ekonomske odnose sa inostranstvom –
Gračanička 8
- Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike –
Nemanjina 22-26
- Ministarstvo nauke i zaštite životne sredine – Nemanjina 22-
26
- Ministarstvo prosvete i sporta – Nemanjina 22-26
- Ministarstvo kulture – Vlajkovićeva 3
- Ministarstvo zdravlja – Nemanjina 22-26
- Ministarstvo vera – Nušićeva 4
- Ministarstvo za dijasporu – Vase Čarapića 20

Sudovi

- Okružni sud u Beogradu – Savska 17a
- Prvi opštinski sud u Beogradu – Savska 17a
- Drugi opštinski sud u Beogradu – Savska 17a
- Treći opštinski sud u Beogradu – Timočka 15
- Četvrti opštinski sud u Beogradu – Bulevar Mihajla
Pupina 10
- Peti opštinski sud u Beogradu – Ustanička 14
- Opštinski sud u Obrenovcu – Bore Ćirića bb, Obrenovac
- Opštinski sud u Lazarevcu – Karađorđeva 19, Lazarevac
- Opštinski sud u Sopotu – Kosmajaska 3, Sopot
-

- Opštinski sud u Mladenovcu – Milosava Vlajića 76,
Mladenovac
- Okružni sud u Valjevu – Karađorđeva 48, Valjevo
- Okružni sud u Vranju – Trg Republike 1, Vranje
- Okružni sud u Gnjilanu – Okružni sud u Vranju
- Okružni sud u Zaječaru – Generala Gambete bb, Zaječar
- Okružni sud u Zrenjaninu – Kej Drugog oktobra 1, Zrenjanin
- Okružni sud u Jagodini – Knjeginje Milice 86, Jagodina
- Okružni sud u Kosovskoj Mitrovici – Okružni sud u Kraljevu
- Okružni sud u Kragujevcu – Trg Vojvode Radomira Putnika 4,
Kragujevac
- Okružni sud u Kraljevu – Karađorđeva 5, Kraljevo
- Okružni sud u Kruševcu – Trg Kosovskih junaka 3, Kruševac
- Okružni sud u Leskovcu – Pana Đukića 27, Leskovac
- Okružni sud u Negotinu – Trg Stevana Mokranjca 1, Negotin
- Okružni sud u Nišu – Voždova 23, Niš
- Okružni sud u Novom Pazaru – Žitni trg 16, Novi Pazar
- Okružni sud u Novom Sadu – Sutjeska 3, Novi Sad
- Okružni sud u Pančevu – Vojvode Putnika 13-15, Pančevo
- Okružni sud u Peći – Okružni sud u Leskovcu
- Okružni sud u Pirotu – Srpskih vladara 126a, Piroto
- Okružni sud u Požarevcu – Jova Šerbanovića 4, Požarevac
- Okružni sud u Prizrenu – Okružni sud u Požarevcu
- Okružni sud u Prištini – Okružni sud u Nišu
- Okružni sud u Prokuplju – Tatkova 1, Prokuplje
- Okružni sud u Smederevu – Trg Republike 2, Smederevo
- Okružni sud u Somboru – Stepe Stepanovića bb, Sombor
- Okružni sud u Sremskoj Mitrovici – Trg Svetog Dimitrija 39,
S. Mitrovica
- Okružni sud u Subotici – Senćanski put 1, Subotica

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

Okružni sud u Užicu – Nade Matić 6, Užice

Okružni sud u Čačku – Cara Dušana 6, Čačak

Okružni sud u Šapcu, Gospodar Jevremova 8, Šabac

Viši trgovinski sud u Beogradu – Nemanjina 22-26, Beograd

Trgovinski sud u Beogradu – Masarikova 2, Beograd

Trgovinski sud u Nišu – Svetosavska 7e, Niš

Trgovinski sud u Kragujevcu – Trg AVNOJ-a, Kragujevac

Trgovinski sud u Požarevcu – Jovana Šarbanovića 4,
Požarevac

Trgovinski sud u Užicu – Nade Matić 6, Užice

Trgovinski sud u Zaječaru – Trg oslobođenja 30, Zaječar

Trgovinski sud u Kraljevu – Cara Dušana 41, Kraljevo

Trgovinski sud u Valjevu – Karađorđeva 43a, Valjevo

Trgovinski sud u Leskovcu – Blagoja Nikolića 1, Leskovac

Trgovinski sud u Novom Sadu – Sutjeska 3, Novi Sad

Trgovinski sud u Somboru – Živojina Mišića 23, Sombor

Trgovinski sud u Subotici – Maresov lug 1, Subotica

Trgovinski sud u Sremskoj Mitrovici – Svetog Dimitrija 39,
S. Mitrovica

Trgovinski sud u Pančevu – JNA 13, Pančevo

Trgovinski sud u Zrenjaninu – Kej 2. oktobra 1, Zrenjanin

Trgovinski sud u Čačku – Cara Dušana 6, Čačak

Posebne organizacije

Republički geodetski zavod – Bulevar Vojvode Mišića 39

Republički hidrometeorološki zavod Srbije – Kneza
Višeslava bb

Republički zavod za statistiku – Milana Rakića 5

Republička direkcija za puteve – Autoput za Niš bb
Republička direkcija za imovinu Republike Srbije –
Gračanička 8
Agencija za reciklažu Republike Srbije – Masarikova 5
Republika Srbija-agencija za strana ulaganja i promociju izvoza
– Terazije 23
Komesarijat za izbeglice – Carice Milice 2
Republika Srbija – Uprava za javne nabavke – Kneza Miloša 20
Seizmološki zavod Srbije – Tašmajdan Park bb
Republički zavod za razvoj – Makedonska 4
Republički sekretarijat za zakonodavstvo-Nemanjina 11
BIA-Kraljice Ane bb
Republički zavod za informatiku i internet – Dečanska 8a
Agencija za razvoj infrastrukture lokalne samouprave –
Omladinskih brigada 1, SIV 3
Centar za razminiranje – Vojvode Toze 31

Javna preduzeća

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Milorada
Jovanovića 11, 11000 Beograd
JP „Nacionalni park Kopaonik“, Sunčani Vrhovi bb, 36000
Kopaonik
JP „Nacionalni park Đerdap“, Kralja Petra I 14a, 19220 Donji
Milanovac
JP „Nacionalni park Fruška Gora“, Zmajev trg 1, 21208
Sremska Kamenica
JP „Nacionalni park Tara“, Milenka Topalovića 3, 31250 Bajina
Bašta
JP Javno preduzeće za skloništa, Braničevska 3, 11000
Beograd

Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama

- JP „Naftna industrija Srbije“, Narodnog fronta 12, 21000 Novi Sad
- JP „Srbija šume“, Bulevar Muhajla Pupina 113, 11070 Novi Beograd
- JP „ŽTP Beograd“, Nemanjina 6, 11000 Beograd
- JP „Aerodrom“, Aerodrom Beograd, 11000 Beograd
- JP PTT saobraćaja, Takovska 2, 11000 Beograd
- JP „Elektroprivreda Srbije“, Balkanska 13, 11000 Beograd
- JP „JAT Airways“, Bulevar umetnosti 16, 11070 Beograd
- JP Radio televizija Srbije, Takovska 10, 11000 Beograd
- JP „Srbijavode“, Bulevar umetnosti 2, 11070 Novi Beograd
- JP „Službeni glasnik RS“, Kralja Milutina 27, 11000 Beograd
- JP „Panorama“ Priština – Beograd, Krunska 44, 11000 Beograd

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd